

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrť leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitivrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 45.

Maribor, dn. 23. aprila 1913.

Letnik V.

Rodoljubno delo Narodne stranke.

Celje, 22. apr. 1913.

Našim somišljenikom je še dobro v spominu 2. točka resolucije, sklenjene na mariborskem obnem zboru S. K. Z. Glasi se: S. K. Z. odobruje obstrukcijo deželnih poslancev ter jih pozivlje, da tudi nadalje branijo pravice štajerskega slovenskega ljudstva s taktiko, ki jo smatrajo za najprimernejšo. A naši Narodni stranki se pa ta točka v resoluciji ni dopadla, kakor ji sploh nič ne dopade, kar napravi in sklne S. K. Z. Če so naši poslanci proti obstrukciji, je ona za njo, zdaj so naši poslanci v obstrukciji, ona je proti. Narodna stranka pač vse najboljšo ve, razume se najboljšo na politiko, in ona najboljšo skrbi za dobrobit slovenskega ljudstva. Slovensko ljudstvo ji pa ve tudi zahvalo in je zato izvolilo v deželni zbor vseh dvanajst svojih kmečkih poslancev proti njej. Zdaj se boji Narodna stranka volitev, ker si misli, v zahvalo za to svoje rodoljubno delovanje bi znala zgubiti še mandat spodnještajerskih trgov, ki ga ima zdaj njen veleslavni predsednik, načelnik in prvobornik dr. Kukovec.

V čem pa obstoja njeno rodoljubno delo za slovensko Štajersko, recimo v narodnem, gospodarskem in socijalno-političnem oziru. Na Spodnje-Štajerskem je nemškutarstvo in renegatstvo že dolgo v bujnem cvetu. V predmestjih, trgih in manjših krajih pa je dobilo izrazito politično lice, odkar so mu šovinistični Nemci prišli na pomoč in mu pripravili umazano glasilo „Štajero“, kjer se zdaj propagira sovraštvo do vsega pristno-slovenskega življa. Ko se je ustanovila Narodna stranka, je imela med drugim idealen namen, če se sme tako imenovati, pritegniti te nemškutarske, svobodoljubne, po nemški svobodi hrepeče elemente na-se in jih pridobiti nazaj za slovenstvo. Lepa namera, kaj ne? Pa zgodilo se je ravno narobe. Nemškutarska politika je potegnila Narodno stranko na-se, izkazala se je močnejšo od nje in jo pripravila pri volitvah do kooperacije proti slovenski kmečki stranki. Skupno je bilo nemškutarstvu in pa Narodni stranki sovraštvo do narodno in požrtvovalno delujoče slovenske duhovščine, odporna sila „absolutne narodnosti“ pa premajhna in preslaba proti nemškutarstvu. S tem je tudi Narodna stranka na Štajerskem dala sama Mahničevim trditvam dokaze,

da narodnost in domoljubje najvernejše drži, kdor se drži krščanskih načel.

S stanovsko organizacijo slovenskih kmetov nima in noče imeti Narodna stranka nobenega stika. Vsi tozadevni posamezni predlogi, opomini in kliči iz njenih lastnih vrst so imeli žalosten konec, ker je Narodna stranka izprevidela, da stanovska organizacija slovenskih kmetov ne mara neodkritosrčne in hinavske neprijateljice. Kaj pa mesta in trgi? Samo na te se še opira njena moč. Dobro se še spominjamo, kaj je pisalo glasilo Narodne stranke: z različnimi shodi, sklepi, resolucijami in poročili je skrbela Narodna stranka za obrtništvo po mestih in trgih in tako pokazala, kako so ji obrtniki pri srcu. S tem je hotela reči: Obrtniki se drže Narodne stranke, ker ona najboljšo skrbi za nje, ker imajo od nje največ koristi, zato v mestih in trgih prevladuje Narodna stranka. Kdor to verjame, pozna malo naše politične razmere. Obrtniki še nikdar niso nastopili in izjavili: mi pripadamo Narodni stranki, ona je naša največja zaščitnica. Ko bi vstvi vsi združeni, bi rekli kakor nekda trgovci: „Mi ne pripadamo nobeni stranki, naša organizacija je pristno gospodarska; tega sklepa trgovcev se Narodna stranka gotovo še z bridkostjo spominja. Ne trgovci in ne obrtniki, ki jih Narodna stranka reklamira za-se, nočejo veljati za pristaše Narodne stranke. Samo tu pa tam so posamezni obrtniki in trgovci naši strupeni nasprotniki in pristaši Narodne stranke, ker so od nje odvisni, ali pa ker v napačnem in bahavem ponosu menijo, da morajo držati s stranko gospode. Za okrepitev obrtniškega in trgovskega stanu pa skrbi Narodna stranka tako, kakor bi rekli, slovensko ljudstvo skrbi, da število slovenskih narodnjakov v Ameriki raste.

Narodno stranko po mestih in trgih tvori uradništvo, javno in privatno, na deželi pa različni malkontenti, ki so se skregali s sosedom, z županom morda, morda pa z župnikom, po navadi stojč pod patronanco kakega učitelja ali pa kakega drugega „omikanega“ meščana-tujca. Ti elementi so se pa tako odtujili pravemu ljudskemu duhu, da mu ne znajo v svojih zborovanjih ugajati. Ljudstvo jim ne zaupa. Umevno. „Inteligentni“ govornik daje lepe besede, dejanja so pa neinteligentna. Iz tega izvira ti sta nezaupnost preprostega ljudstva do gosposke suknje. In Narodna stranka si drzne tako delovanje mestnih svojih gospodov imenovati narodno, gospo-

darsko, ljudsko delo. To je nesocijalno delo. Zato se preprost človek izogiblje njih družbe, zato ne pohaja raznih narodnih lokalov, kjer gospoduje visoko narodno strankarstvo in njega kultura, ki ga peha s tem h prijaznim, zvitim, nemškutarskim gostilničarjem in trgovcem ter ga spravlja v njihovo odvisnost.

In taki zastopniki Narodne stranke hočejo veljati za najboljše in najvspešnejše predstavitelje slovenske spodnještajerske politike. Razdiralci blagostanja so to, pa ne graditelji. Vedite, da čim bolj se dvigne izobrazba, tim manj bodo pomenili. Izobrazba, pravim, jih bo pomedla. Ali nas nimajo lahko za neumneže, če verjamemo njih taki-le pisavi v „Nar. Listu“: Velika škoda je zadela naše ljudstvo: mraz je uničil veliko pridelkov. Dr. Kukovec je že interveniral na merodajnih mestih za odpomoč; klerikaleci pa nič; v Gradcu obstruirajo in tako delajo ljudstvu velikansko škodo. Tako približno je besedičenje njihovega zadnjega glasila. Mraz in obstrukcijo spravijo oni vkup, ki so v stanu, ob enem govoriti o najbolj kontrarnih rečeh in ki delajo kakor polž, ki spravlja planete v svojo hišico.

Kar je narodnega na Narodni stranki, je bore malo, kar je gospodarskega, je ponajveč kvarno in konkurenčno politično, kar je v njih smislu socijalno, to je tuje, profiljudsko, nenaravno, škodljivo!

Boj alkoholu!

Protialkoholno društvo za Štajersko je potrjeno in kmalu začne s svojim delovanjem. Pripravljalni odbor se s tem obrača na vse domoljube in na ljudstvo, da z združenimi močmi nastopimo boj proti alkoholu, ki naravnost preti s poginom našemu narodu. Znane so besede slavnega državnika Gladstonea, ki jih je leta 1880 izpregovoril v angleški zbornici: „Alkohol napravi dandanes več škode, kakor vse nesreče prejšnjih časov: lakota, kuga, kobilice, vojska itd.“ Ali se ne uresničuje to prav v naši ožji domovini? Alkohol nam podivjuje mladino, uničuje dušne in telesne moči, razdira mir v družinah, požira posestva, polni ječe in bolnišnice, zastruplja zasebno in javno življenje. Zlasti žganjepitje se ponekod širi v takem obsegu, da je naravnost groza, zastruplja celo otročiče v zibelki in v materinem telesu, kratko, alkoholizem postaja pravo narodno in socijalno zlo. Ali se da kaj proti temu storiti?

zelenel je, pogledala na vrt in cvetlice so se zbudile k novemu življenju, pobožala je drevje, ki je pogrnalo listje in cvetje. Veselje je zavladalo povsod, kjerkoli se je oglasilo kraljica cvetja. Mladina je je bila najbolj vesela. Na trati poleg šentjakobske šole so noreli in igrali šolarčki. To vam je bilo smeha in ščebetanja! Drevje jim je sipalo cvetje na tla, solnce je božalo s prijetno gorkoto mlado lice in cvetličmarjetice so jim kimalo s svojimi drobnimi glavica-mi v pozdrav.

Po cesti, ki pelje mimo šole, je prišla s počasnim korakom gospa Ciperli.

Že od daleč je slišala razposajen smeh šolarčkov; ko se je približala šoli, ustavila se je tam ob ograji ter zrla nekaj časa na otroke. Zbudil se ji je v duši spomin na mladostna leta; takoj pa se je še spomnila tudi dveh slik, ki jih je videla nekoč v koledarju; naslikana je bila v njem pomlad kot mlada deklica in zima kot sključena starka. „Da, šolarčki so pomlad in jaz sem zima“, je vskliknila ter se odpravila dalje. Zdelo se ji je, da nima pravice hoditi po pomlajeni naravi, da se mora umakniti. Slutnja jo je navdajala, da je ta pomlad za njo zadnja.

Prišel je prvi maj.

Pri podružnici Sv. Ane, vrh prijaznega griča, so že na vse zgodaj pritkavali z zvonovi, ki so vabili vernike k počesčenju kraljice majnika. Sentjakobčani so se zbirali pri lični Vrhnjakovi kapelici; veliko se jih je že zbralo in še vedno so prihajali po strmih bregu; nekateri so se zamudili doma, drugim pa je delala težave strmina; naposled je dospel še zadnji.

„Menda ne bo več koga“, izpregovoril je sedaj cerkovnik.

Gospod župnik si je oblekel korok, nadjal si čez rame štolo ter pokleknil pred kapelico.

(Konec prih.)

PODLISTEK.

Gospa Ciperli.

Črtica. Spisal Matko.

(Dalje.)

II.

Nekoč je potožila v mestu gospej Glavačevi:

„Postarala sem se; ne bom več dolgo živela, ta zima bo najbrž zadnja. Še nikdar me ni tako zeblo, kakor letos.“

„Pa ste res sirota“, odvrnila je dobrodušna gospa, „veste, kupite si steklenico za gretje; pri Kuširju jo najbrž imajo. V tisto steklenico boste nalili zvečer kropa, zataknili jo dobro in jo položili dol k nogam.“

Vesela je bila Ciperli tega nasveta; čez dva dni si je že omislila tako steklenico.

Precej je pomagalo, vsaj v noge je ni zeblo več tako.

Toda nesreča je hotela, da nekoč ni dobro zataknila steklenice, krop se ji je razlil po nogi in nastala je velika, nevarna opekline. Kaj zdaj? K neznoznem mrazu se je pridružila še bolezen. Ciperli si ni vedela pomagati.

Naslonila se je na zglavje ter gledala z mrtvim pogledom po temni kleti.

Ali je to življenje? S čim ga je zaslužila? — Take misli so ji rojile po glavi in tedaj si je zaželela smrti.

„Pomagaj si sama“, zašepetal je naenkrat zapeljiv glas, „vzemi vrv!“

Ciperli je pomislila, če ne bi bolje umreti; naj bo smrt, kakoršna hoče, da jo le reši trpljenja!

Nekaj jo je pretreslo, da se je naglo vzdignila in zakrilila z rokami po zraku. Desnica je ošinila steno in zadela na klinu viseč molek; lesene jagode so zarožljale žalostno, kakor bi hotele reči Ciperli:

„Proč z obupom! Nas se okleni, mi ti pomagamo!“

S tresočo roko je snela rožnivenec in začela je moliti; v duši se je jasnilo, luč je vstajala, svetla in močna, da so bežale temne misli in se skrivale pred zaupanjem v Boga. Bolečine na nogi so nekoliko ponehale, Ciperli je zadremala utrujena in izmučena.

Zunaj je sijal že beli dan, ko se je prebudila iz sna. Čutila se je pokrepčano, a ko je zgenila z nogo, jo je zasklelo v njej: z veliko težavo se je vzdignila iz postelje, obvezala si s starimi cunjami rane ter se napravila za potovanje.

Prva pot je bila k Čavniku. Zelo se je začudila gospodinji, ko je zagledala Ciperli, kajti njen obraz je bil bled in izmučen, kakor obraz trpina. Udano, brez solz, je potožila gospodinji svojo nesrečo, svoje gorje in pristavila:

„Božja volja je tako!“

Ciperli je nastopila pot trpljenja. Rada bi se bila oddahnila in odpočila za nekaj časa, da bi ji zacelila rana, a ni smela, ker bi izgubila skromni zaslužek; zato se je trudila z zadnjimi močmi.

Vsak dan je romala v mesto s trudnim korakom in sklonjeno glavo. Težko je hodila; dušilo jo je v prsih in rana je skelela vedno bolj.

Dobri ljudje so ji svetovali to in ono, in Ciperli je tudi poskusila na vse načine, da bi odpravila bolečine, toda njene moči so bile preslabe; kri se ni več pretakala tako živo po žilah, kakor nekda v mladih letih.

Starost je tirjala svoje pravice; kot zvesta tovarišica se ji je pridružila slabost; čakali so le še tretje prijateljice — smrti, in ta ni bila več daleč, Ciperli jo je slutila.

Zima je minila. V deželo se je prismehljala pomlad, mlada in živa, kakor rudečelično dekle. Najprej je šla skozi dolino; dahnila je na travnik in o-

Vzglede drugih dežel nam je porok, da se da tudi temu odpomoči. Še leta 1829 je prišlo na Švedskem na človeka povprečno 69 litrov žganja na leto. Slično je bilo na Norveškem. Dandanes so to najbolj trezne dežele. Na Angleškem, v Nemčiji, v Severni Ameriki mogočno napreduje treznostno gibanje. Res pa je tudi, da ni lahko kake stvari, o kateri bi bilo v vseh slojih toliko predsodkov, nevednosti, razvad, zlorabe, kakor glede alkohola. Pred vsem je treba ljudstvu pouka in vzgleda. Nad propalostjo pijanca, ki leži v jarku, se gnusi novodobna družba, a ne pomisli, da je sama kriva takih izrodov, iz njenega osrčja izhajajo pijanci, v njenem ozračju se redijo. Morda zadene naš klic v nekaterih vrstah na čuden posmeh, češ, pilo se je nekdaj in pilo se bo naprej, to se ne da odpraviti. Na to odvrčamo: Naš klic je silno resen, na kocki je zdravje in obstoj našega naroda. Ako gre tako naprej, bo alkoholizem kmalu že prevzel ves naš narod, raztegnil se bo celo čez žensstvo in otroke in od tistega časa, ko alkoholiki dobijo večino v celoti našega ljudstva, lahko z nepobitno gotovostjo računamo: čez pol stoletja ne bo nobenega zdravega Slovenca več; iskati jih bo le še v ječah, v bolnišnicah, norišnicah in — v jarkih. Kdor to ne verjame, naj študira statistiko norcev, zločincev, bolezni in nasledkov alkoholizma na potomstvu.

Žalostno bi bilo, če bi zmernostno gibanje pri nas ne našlo odziva. Tedaj bi prišel čas, ko bi se na slovenskem Štajerskem nad našimi grobovi lahko postavila velikanska piramida praznih sodov in steklenic z napisom: „Tujce pomisli: Tukaj je nekdaj bival zdrav, nadarjen, krepek slovenski narod, a njegov sovražnik ga je zastrupil z alkoholom in njegovi voditelji niso imeli smisla, da bi mu pravočasno odprli oči. S svojo zanikrnostjo in slabim vzgledom so ga sami pehali v pogubo.“

Če se pa hoče proti pijančevanju kaj uspešnega storiti, je neobhodno potrebno protialkoholno društvo. Vzglede so nam druge kulturne države. Naše protialkoholno društvo „Sveta vojska“ je namenjeno vsem stanovom, vsem slojem, brez razlike stranke. Vsak stan, vsaka stranka ima v svojih vrstah nesrečne žrtve alkoholizma; v tem oziru nimamo drug drugemu ničesar očitati, ampak skušajmo rajši rešiti in popraviti, kar se da.

Društvo ima dvoje vrste udov: 1. popolni abstinente, 2. zmerniki, ki ne pijejo nobenega žganja, druge pijače pa zmerno. V Mariboru osnovano društvo naj bi bilo osrednje društvo za celi Spodnji Štajer, v posameznih župnijah pa se naj ustanovijo krajevna društva. Pravila za to se dobe pri osrednjem društvu. Društvo se sicer opira tudi na versko stališče, pa nikogar k temu ne sili. Če komu ne ugaajo verske „dolžnosti in koristi“, ki jih obsega par 11 pravil, jih lahko pusti, glavna reč je: trezen bodi! Zlasti se obračamo na tri stanove, ki so pred vsemi poklicani, ljudstvu in tem oziru dajati pouk in vzgled: duhovniki, učitelji in zdravniki. Poprimite se vsak v svojem delokrogu človekoljubnega dela, poučujte, svarite ljudstvo in zlasti še šolsko mladino! Ker pa besede mičejo, a vzgledi vlečejo, bodite sami zvesti udje protialkoholnega društva, bodisi kot abstinente, vali kot resnični zmerniki.

Pripravljajni odbor protialkoholnega društva „Sveta vojska“ v Mariboru.

Na Balkanu.

Zavezniki izročili velesilam odgovor. — Mir na Balkanu po splošnem mnenju pred durmi. — Skadersko vprašanje še nerešeno. — Nov napad na Skader.

Mednarodni položaj se da označiti z enim stavkom: Mir na Balkanu stoji neposredno pred durmi. Najbrže se bodo že v bližnjih dneh sestali mirovni delegati v Londonu. Današnji graški listi že prinašajo, sicer še ne potrjeno, brzojavno vest iz Pariza, da je sklenjeno med Turčijo, Srbijo in Grčijo premirje. Ker je Bolgarija storila tak sklep že poprej, je tedaj razun Črnogore sklenjeno premirje med vsemi vojskujočimi se državami. Če pa v resnici tudi mogoče takega formalnega sklepa še ni, vlada vendar na bojiščih de facto mir. Nasprotstev med Turčijo in zavezniki že ni več v bistvu nikakih, zato je sklep miru gotova stvar. Zavleči bi se sicer znal še nekoliko v prvi vrsti radi vojne odškodnine, toda sklenil se bo sigurno. Do vojnih operacij proti Turčiji ne bo več prišlo.

Nekam čudno done v to mirovno razpoloženje topovi, ki baje zopet grome pred Skadrom. Vest o odnehanju kralja Nikole je po zadnjih poročilih bila še prezgodnja. Kakor pravijo poročila od včeraj in danes, se Nikola ne misli ukloniti volji velesil in hoče na vsak način zavzeti Skader. Včeraj so nekatere poročila vedela povedati o predstojeci predaji Skadra. Essad paša je baje že stopil v pogajanja z Črnogorci, ker je Skader nevzdržljiv. Danes pa se poroča iz Cetinja o novem napadu na Skader, ki mora vsak čas nasti. Celo skadersko vprašanje je pa ravno sedaj nekam zelo megleno in vlada o akciji vlesil, ki blokirajo črnogorsko obrežje, nekaj tajinstven molk.

Skader.

Cetinje, dne 22. aprila. Pretečeno noč so pričele črnogorske čete pred Skadrom z ofenzivo.

Boj na nož je trajal celo noč. Posadka v Skadru je izgubila ob vshodni in južno-zahodni fronti celo vrsto utrdb, raz katerih plapolajo črnogorske zastave. Danes jutraj so napravili, Turki protinapad, toda so bili odbiti v velikanskimi izgubami. Naše izgube so velike, toda še ne natanko določene. Na vseh utrdbah okrog Skadra, kakor tudi v mestu samem, je opaziti živahno gibanje. Boji trajajo dalje. Skader je tik pred padcem.

Med zavezniki ne sme priti do vojske.

Po belgradskih poročilih se je neki ruski diplomat izjavil, da do spopada med Srbijo in Bolgarijo radi razdelitve teritorijev nikakor ne sme priti. Prizadeti krogi morajo vpoštevati skupne koristi Balkana; naj že odpade pri delitvi ozemelj malo več na tega ali onega, dejstvo je, da je položaj posameznega zaveznika, zlasti pa zveze kot celote veliko ugodnejši, nego je bil pred enim letom. Stanja, ki se u stvari po vojni, tudi ni smatrati za zadnje in končno rešitev balkanskega vprašanja; ako bo torej sedaj morda kak posamezen zaveznik popolnoma zadovoljen v svojih zahtevah, drugi pa ne, naj poslednji gleda v bodočnost. Kar se tiče Srbije in Črnogore, morata vpoštevati, da sta pridobili teritorialni kontakt, kar je za obe največjega pomena. Rusiji je obstanek in razvoj Balkanske zveze kot celote najvišja zahteva. Pridružiti se ima prej ali slej tudi Rumunija, a ne tako, da bi bil na primer njen pristop k Bolgariji naperjen proti Srbiji; saj jo bodo gospodarske koristi same silile k nevtralnosti v zvezi, ker če bo preko Bolgarije iskala zveze z Egejskim morjem, jo bo preko Srbije z Jadranskim morjem in Solunom. Dolžnost Balkancev je, da iz vseh moči pospešujejo konsolidiranje novega položaja na Balkanu in se pripravljajo za veliko bodočnost.

Srbske čete odpoklicane.

Srbski vladni organ „Samouprava“ javlja, da so srbske čete že pričele zapuščati svoje dosedanje pozicije pred Skadrom. Prvi oddelki so odšli že dne 19. t. m.

Abdikacija kralja Nikole.

Berolinski listi poročajo iz Cetinja sledečo senačno, malo verjetno vest:

Na zadnji seji črnogorskega sveta je prišlo med generali in kraljem Nikolo do hudih nasprotstev in nesporazumljenj. Generali so baje rekli kralju Nikolu, da radi svojega stališča v skadrskem vprašanju ni več vreden črnogorskega prestola, in so ga pozvali, naj se odpove kroni.

Kralj Nikola je izjavil, da se takoj odpove prestolu, če nastopi vladarstvo prestolonaslednik. Nato so poklicali prestolonaslednika takoj v konak in ga obvestili o dogodku, a prestolonaslednik Danilo je odgovoril, da v trenutku radi neznosne zunanje in notranje politične situacije ne more prevzeti vladarstva Črnogore, vsled česar ostane zopet vse pri starem.

Smrad iz Nemčije.

Nemčija ima svojo smrdljivo panamsko afero. V proračunski debati v nemškem državnem zboru je prišlo na dan mnogo stvari, ki so zelo neprijetne nemškimi oficijelnim krogom. V petek in soboto je razkazoval socialdemokratski poslanec dr. Liebknecht javnosti umazano perilo raznih patrijotičnih tovarničarjev, kar je vzbudilo največjo senzacijo. Dr. Liebknecht je izjavil, da je tvrdka Deutsche Waffen- und Munitionsfabrik A. G. lansirala agresivne članke proti Nemčiji v francoske liste, posebno v „Figaro“, da s tem izsili nova naročila od strani nemške vojne uprave. Nadalje je povedal, da je imela tvrdka Krupp še pred kratkim v Berlinu nekega agenta z imenom Brandt, ki je bil prej topničarski ognjičar in ki je imel nalogo, da je podkupoval vojaške in mornariške uradnike, da so mu izdali razne skrivnosti, ki so interesirali tvrdko, pred vsem podatke o konstrukcijskih uspehih poskusov in pa o cenah, ki so jih zahtevale druge tvrdke, oziroma ki so jim bile že dovoljene. Brandt je imel na razpolago ogromne pripomočke, da je podkupoval pruske uradnike ter jih zavajal k prodaji vojaških tajnosti. To se je godilo več let. Dr. Liebknecht je o tem že prej poročal vojnemu ministru, ki je uvedel preiskavo, ki je dognala vse to, kar je dr. Liebknecht trdil.

Vojni minister pl. Heeringen je nato izjavil, da je dozda le dognano, da je neki poduradnik tvrdke Krupp poskušal razne podčastnike pridobiti, da so mu razkrivali stvari, ki bi jih ne smeli. Pri tem pa nikakor ni šlo za izdajanje vojaških tajnosti. V kolikor pa je ravnateljstvo tvrdke Krupp pri tem prizadeto, pa še ni znano. V soboto je vsa zadeva prišla še enkrat v razgovor. Dr. Liebknecht je zavračal vojne ministra ter izjavil, da se tajna poročila, ki jih je dobivala tvrdka Krupp, niso nanašala edinole na konkurenco, temveč tudi na konstrukcije. Tvrdka ima večje število takih tajnih poročil v svojih tajnih predalih v Essenu. Mahinacije nemških tvornic za orožje in municijo so bile že dve leti znane, vendar pa se ni ničesar ukrenilo. Preiskava v zadevi tvrdke Krupp se je raztegnila celo na ono osebo, ki je bila na sumu, da je zadevo razkrila dr. Liebknecht. Dr. Liebknecht je označil vojne predloge v Nemčiji in Franciji, ki tvorijo največjo nevarnost za evropski mir, kot produkt onih patrijotov, ki delajo s svojim patrijotizmom dobre kupčije. Konečno je dr. Liebknecht pozval državno zbornico, naj prime železno metlo v roke ter izmede to umazarijo.

Tako izgleda torej ona velepatrijotična tvrdka Krupp, ki je pred kratkim slavila z največjim pompom svojo stoletnico, katere se je udeležila vsa oficijelna Nemčija. Eden izmed prvih gratulantov je bil nemški cesar, ki je slavil tvrdko kot prvo dobrotnico nemškega naroda. Iz tega celega škandala pa je še tudi razvidno, kje tiče pravzaprav oni provokaterji, ki že mesece in mesece vznemirjajo evropski mir in ki ščuvajo na vojno in to so — med seboj zvezane tovarne za orožje in municijo in pa od teh tovarn plačani in podkupljeni individui. Cela umazana afera še ni končana. Govori se že o padcu vojne ministra.

Politični pregled.

Gonja proti gališkim škofom.

Ves časnikarski Izrael kliče na boj zoper gališke škofo. Od Benedikta do Adlerja, od Singerja in Kannerja, do Lippowitza tvorijo te razne tvrdke nenkrat eno samo falango javnega mnenja in napadajo gališki episkopat s strupenimi puščicami ter ga ogabno blatijo pred celim svetom. Že dolgo časa ni vladala v judovskem časopisju taka solidarnost v mišljenju in enotnost v taktiki, kakor ravno sedaj. Sicer si stoje te razne tvrdke od Benedikta do Lippowitza iz medsebojnih konkurenčnih ozirov navadno ostro nasproti in se gledajo kakor pes in mačka, a sedaj je zavladalo med njimi edinstvo in pa bratska sloga. Kaj se je neki zgodilo? Stara izkušnja uči: Če se kje v dalnjem svetu stopi kakemu judu na prste, je ves Izrael po koncu. Vsled padea gališke volilne reforme je doživel ves Izrael grozno in bridko razočaranje, zato kriči sedaj na vse pretege. V gališko volilno reformo, kakor je bila nameravana, so stavili gališki judje in njihovi pripadniki ves svoj up, ki pa je sedaj vsled odločnega nastopa gališkega episkopata splaval po vodi. V zahodnji Avstriji je bilo mnogo takih, ki niso mogli razumeti stališča gališkega episkopata. Čudil se je temu protivnemu nastopu, ker mu je „merodajno“ časopisje hoteli vsiliti uverjenje, da je od nameravane gališke volilne presnove odvisen sporazum in mir med Poljaki in Rusini in da s tem volilnim reformnim predlogom, ki ga je sestavil deželni maršal Bobrzinski, stoji in pade vprašanje, kako pregnati nasprotstva med Poljaki in Rusini in vstvariti podlago za narodni sporazum v Galiciji, ki bi bil velevažen za celo monarhijo in za cel notranje-politični položaj. Toda veto poljskega episkopata, ki je v pričetku osupnil, je sedaj odprl oči javnosti. Vedno bolj se širi spoznanje, da pri nameravani volilni reformi ne bi šlo toliko za sporazum med Poljaki in Rusini, ampak da se trajno in zakonito uveljavita židovski in radikalno-demokratski živelj ter dosežeta trajno nadgospodarstvo v Galiciji. To so poljski škofi preperečili, zato je jeza judovskih in njim sorodnih krogov umevna. V tej jezi blati Izrael škofo na najpodlejši način in jim očitajo celo nepatrijotičnost. Toda slaba bi predla državi in dinastiji, če bi bila njena opora čifutsko-rudečkar-sko-liberalno-Ferrerjevo časopisje, ki kliče sedaj ogenj in žveplo na gališki episkopat. Volilna reforma v Galiciji ni preperečena za vse čase, ampak jo bo potreba postaviti samo na zdravejšo podlago. Preperečeno pa je, da bi prišlo judovstvo do še večje veljave, kot jo že ima. To pa je treba samo pozdraviti. Cela zadeva pa kaže, s koliko peklensko prefrigano stjo zna židovstvo izrabiti vsak položaj: neobhodno potrebna volilna reforma in z njo združeni sporazum med Rusini in Poljaki naj bi se sklenila tako, da bi imelo židovstvo največji dobiček.

Ogrska.

Cesar je sprejel dne 21. t. m. dopoldne ogrskega ministrskega predsednika Lukacsja v posebni dolgi avdijenci. Lukacs mu je poročal o politični situaciji na Ogrskem in cesar je odobril njegovo politiko. Ogrski državni zbor se zopet sestane dne 3. maja. Takrat se zopet konstituira. Baje bo na izrecno željo cesarja grof Tisza zopet izvoljen za zborničnega predsednika. Delegacijsko zasedanje se vrši na jesen na Dunaju. Vlada hoče ponuditi opoziciji primerno zastopstvo v predsedstvu. Gotovo pa je, da bo opozicija to odklonila.

Iz Hrvaškega.

V soboto, dne 19. t. m., pozno v noč, so se končale dopolnilne volitve za zagrebski občinski svet. Izmed 50 svetovalcev jih je bilo treba voliti 25, in sicer 8 za prvi, 10 za drugi in 7 za tretji razred. Boj je bil jako živahen in so mažaroni napenjali vse sile, da bi prodrli. Zmagala je v vseh treh razredih z veliko večino opozicijske koalicijsko-pravaška kompromisna lista. Le v prvem razredu se je posrečilo dr. Kršnjavemu priti s pomočjo raznih manevrov v ožjo volitev z opozicijskim kandidatom, a je čisto izključeno, da bi zmagal pri ožjih volitvah. Mažaroni so kljub nasilstvom sramotno pogoreli na vsej črti. Med novoizvoljenimi se nahajajo tudi dose-danji župan arhitekt Janko Holjac, ki postane zopet župan, dalje urednik „Pokreta“, Wilder, in pravaški voditelj Peršič.

Ministrski svet.

V ponedeljek, dne 21. t. m., se je vršil na Dunaju skupni ministrski svet. Udeležili so se ga ministri Berchtold, Bilinski, Krobotin in oba ministrska predsednika. Konferenca je trajala dve uri. Nato je v ogrskem ministrstvu konferiral dr. Lukacs tričetrt ure z vojnim ministrom Krobotinom. Sklenilo

se je, da bodo delegacije sklicane še le na jesen. Glede odpoklicanja rezervistov iz južne meje se je določilo, da še pred koncem balkanskih zmed, dokler tudi Srbi ne umaknejo svojih čet iz Albanije, ne more zadeve urediti. Zvišanje rekrutnega kontingenta je bilo tudi v razgovoru, toda baje še ni aktuлно.

Raznoterosti.

Duhovniška vest. Za vikarja v Celju je imenovan častiti gospod dr. M. Vraber, kaplan v Novicerkvi.

Čč. gg. župniki, pozor! C. kr. finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru razpošilja plačilne naloge cerkvam za tekoče desetletje na podlagi zakona z dne 23. decembra 1901, deželni zakon šte. 9 e 1902, o učiteljskem pokojninskem zakladu za vojvodino Štajersko. Kot dohodek v ta pokojninski sklad so v § 3 al. 6) zaznamovani „postavni doneski od namestku zavezanega premoženja.“ V preteklem desetletju se je ta davek navrgel samo na namestek, katerega so plačali kaplani in mežnarji od rešitve. (Lepo! Šola se je ločila od cerkve, zdaj pa morajo kaplani in mežnarji plačati v učiteljski pokojninski sklad!), zdaj pa hočejo ta davek naložiti še cerkvam za tekoče desetletje! To pa ne gre; zakaj § 14 al. c pravi: „Oproščena je tega davka imovina duhovnih občin, cerkev, sinagog in molitnice ter nadarbin.“ Menda se bo še nadarbenikom naložil ta davek! To-rej na plačilni nalog za cerkev in nadarbino je treba vložiti priziv na podlagi § 14 al. 3. — Vigiliantibus jura! — J. K.

Friderik Ozanam. Družba sv. Vincencija, ki šteje dandanes že nad 100.000 udov in koje letni prejemki znašajo nad 15.000.000 K, ki so izključno namenjeni v dobrodelne namene, slavi danes stoletnico svojega ustanovitelja Friderika Ozanama. Narodil se je dne 23. aprila 1813 v Milanu, kot sin pobožnih in usmiljenih starišev. Leta 1833 je ustanovil Vincencijevo družbo, ki je sedaj razširjena čez vse dele sveta.

Nova šolska knjiga. Ministrstvo za bogočastie in nauk je z odlokom z dne 3. aprila 1913, šte. 49.783, odobrilo knjigo: Latinska vadnica za četrti razred gimnazij in realnih gimnazij, sestavljen dr. J. Pipenbacher. Cena vezani knjigi K 2.20. Založil L. Schwentner v Ljubljani.

Iz deželno-stavbne službe. Višji deželni stavbni svetnik Alojzij Notar v Gradeu je stopil v stalni pokoj.

Vprašanje na c. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru. Kako to, da letajo sedaj, ko je razglašen in zaukazan strog pasji kontumac, psi po našem mestu prosto naokrog? Kakor izvemo iz dežele, se tam predpisi strogega kontumaca natančno izvajajo. Ali veljajo za meščane in prebivalce na deželi različni predpisi? Ali naj velja tudi v tem oziru dvojna mera? Želimo, da se napravi red, ker nočemo, da bi naši ljudje vznevoljeni godrnali, ko pridejo v mesto in vidijo, kako tukaj ne velja tisto, kar pri njih doma.

Kako nam skvarja tujina mladino. V nedeljo se je pripetil v bližini Celja dogodek, ki jasno priča, kako nam tujina skvarja in zastruplja mladino. Nekoga celjskega Slovenca, ki je napravil kratek izlet v okolico, je na polju med Petrovcami in Drešinjovasio ustavil neki vojak-rezervist, ki je ravno sedaj na vojaški vaji, ter ga opsoval. Slovenec ga je pozval, naj ga pusti pri miru ter naj govori, če že govori, slovenski, ker nemški ne zna. Fanta je pa to spravilo v ogenj in začel je kričati: Ich bin kein Windischer! Sie Windischer Trottel! itd., ter je gospoda tudi sunil. Umevno je, da napadeni ne bo mirno shranil žaljivk in je neolikane rezervista naznanil pri pristojni oblasti. Žalostno pri celi stvari je zlasti to, da je bil omenjeni rezervist komaj 6 mesecev v Nemčiji, odkoder se je zdaj vrnil, a že na tako neotesan način žalil svoje rojake. Nemška kultura in prosvetljenost, ki tako vzgaja mladino, pač ne zasluži priznanja. Mesto omike širi — posurovelost!

Nemška načela. Vprašanje Egejskih otokov je še nerešeno. Ker je njih prebivalstvo skoro izključno grške narodnosti, je umevno in naravno, da jih reklamira Grčija za-se in bi tudi sami radi prišli pod grško oblast. Narodnostni princip je vendar kot najkrepkejše temeljno načelo za osnivanje modernih držav splošno priznan in tvori tudi podlago veliki Nemčiji. Toda tudi najbolj splošno veljavno in pravično načelo se ne sme izvesti, če to nasprotuje nemškemu imperialističnim interesom. Glavna nasprotnica grških teženj po osvojitvi vseh Egejskih otokov je razum Turčije Nemčija. Da utemelji to svoje stališče, prekliche kratkomalo, da bi naj veljal pri osnovanju držav narodnostni princip in vpostavi kot maksimo ozir na politične in gospodarske interese nemštva, z drugo besedo — kšeft nemštva. „Reichspost“ od ponedeljka priobčuje na uvodnem mestu kot članek pismo iz Berlina, ki govori o Nemčiji in Turčiji. To pismo prinaša naslednje značilno mesto: „Otoka Tened, Imbro, Samotraki in Lemnos se ne sme izročiti Helenom ter je vprašanje po narodnosti njihovih prebivalcev pri presoji položaja povsem izločiti, ker se mora vpoštevati samo politične, gospodarske in strateške momente! In ti momenti govore brezdvomno na to, da ostanejo ti otoki turška posest!“ Ker govori tedaj nemški imperializem, nemški kšeft, proti temu, da bi postali ti otoki grški, morajo ostati potom-

ci starodavnih Grkov še nadalje pod turškim jarmom. Res, lepo načelo, povsem primerno za hvalisano nemško kulturo!

Vspreh Čehov na Dunaju. Upravno sodišče je v zadevi čeških volilnih reklamacij na Dunaju trazsodilo, da morajo volilne komisije na Dunaju sprejeti češke dokumente in priloge na znanje, da pa morajo biti pritožbe pisane v nemščini.

Potoke krvi in nič drugega vidi se vedno na- še nemško časnikařstvo na Balkanu. Edino z Neronovimi časi se da primerjati baje to prelivanje krvi in do sedaj še sploh ni bilo vojske, ki bi bila tako surova itd., kot je ta. Nam se zdi, da so vse vojske preceje enake. Dalje bi opozorili nemško gospodo na „prijeteljske“ turške obiske v preteklih stoletjih — menda ni tekla takrat voda, ampak kri. Potem smo radovedni, ali so Nemci pred Parizom zavijali krog-lje v pavolo, da niso zadele kakoga Francoza? To-liko „kulturnega“ krvoprelitja, kot se je izvršilo v nemško-francoski vojski l. 1870-71, se z lepa ni še zgodilo na svetu in zato so odgovorni vendar „kulturni“ Nemci, ker so tudi oni pobijali in klali. Seveda, Slovan ne sme nič, to je že samo ob sebi razumljivo. Nemec sme vse, naj bo še tako, grozno. A hvala Bogu, so bili Bolgari tako pametni, da niso vprašali za svet nemške gospode, ker drugače bi še vedno ne bilo konec turškega barbarstva na Balkanu. Ne odobrujemo vojske kot take; toda če je bila nemška vojska proti Francozom sveto delo za domovino, mislimo, da tudi balkanska vojska v svojem bistvu ni prav nič slabejša.

Čudna pota avstrijske politike. Pred nekaj dnevi je predaval v ljubljanskem Mestnem domu pisatelj Ivan Cankar o temi „Slovenci in Jugoslovani.“ Predavanje je bilo preobčeno v „Zarji.“ Policija je pa našla v predavanju nevarne pregreške in državno pravdnštvo toži sedaj Cankarja radi njegovega predavanja po § 305 kazenskega zakona: odobravanje kaznivih dejanj. Toda to še ni vse. V ponedeljek, dne 21. t. m. je vlada razpustila socialno-demokratsko izobraževalno centralno društvo „Vzajemnost“, ki je priredilo zgoraj omenjeno predavanje. — Zaradi enakega pregreška je novomeško državno pravdnštvo dvignilo obtožbo proti gospodu dr. Ivanu Dimniku, advokatu v Krškem.

Štajersko.

Maribor. Prihodnjo nedeljo, dne 27. aprila, obhaja mariborska družba sv. Vincencija stoletnico rojstva ustanovitelja družbe sv. Vincencija, Friderika Ozanam, in spomin šestnajststoletnice verske svobode sv. katoliške cerkve, razglašene po Konstantinu Velikemu, z naslednjim vsporedom: A. V stolnici: Ob 6. uri zjutraj: prva slavnostna pridiga. Ob 7. uri zjutraj sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Ob 4. uri popoldne druga slavnostna pridiga, nato sveti rožnivenec z litanijami; pred zadnjim blagoslovom je darovanje za reveže Vincencijeve družbe. — B. V dvorani katoliških rokodelskih pomočnikov. (Apothekergasse, „Stadt Graz“, I. nadstropje): Ob 6. uri zvečer zborovanje: 1. Pozdrav. 2. Začetna molitev. Pesem: Laudate Dominum. M. Brosig. 3. Govor: F. Ozanam. Življenje v službi resnice in ljubezni. Govori družbeni tajnik. Pesem: Častiljiva kraljica. V. Goller. 4. Slavnostni govor: Konstantinov jubilej. Govori profesor dr. Anton Medved. Papeževa pesem. M. Oberhoffer. 5. Sklepna molitev. K slavnosti vabimo vsa katoliška društva in sicer v stolnico in v dvorano katoliških pomočnikov. Ta dan zadobijo popolni odpustek vsi verniki, ki prejmejo svete zakramente in za namen sv. očeta molijo in to radi evharističnega kongresa na Malti.

Maribor. (C. kr. gimnazija.) Kar je res, je — res: naša gimnazija zna slavnosti prirejati! Pičel teden je imela časa se pripraviti za slavlje pragmatične sankcije in vendar: s kakim sporedom je nastopila preteklo soboto! Škoda, da se ni moglo povabit občinstva; kajti dijaštvo, ki se je slavnosti udeležilo v celoti, je že samo do zadnjega prostora napolnilo gimnazijsko telovadnico, dasi je dovolj prostora. Le pomislite: 600 dijakov, desetorica dijakinj in blizu 30 profesorjev! Tudi olepšanje (cesarjev kip, postavljen v sredo bujnega zelenja), je vzelo nekaj prostora. Nestrpno, dasi mirno, je mladina čakala začetka. Ura odbije devet in zdaj udari gimnazijska dijaška godba (gosli, cello, flavta itd.) in zaigra slavnostno uverturo, lepo, ne prelahko skladbo. Jedva pol leta obstoji ta gimnazijski orkester, a zdi se nam, kakor da bi gimnazija brez njega kar ne mogla izhajati. Nato je predaval profesor Otto o nastanku in pomenu pragmatične sankcije, točno in jasno razkrivši važnost te slavne listine. V naslombi na predavanje je prednašal osmošolec Wressnig Franklovo pesem „Cesar Karol VI.“ in nato je zapel gimnazijski dijaški zbor, ki se krepko razvija in napreduje, sonorno Heimovo pesem „Domovina.“ Zdaj stopi ravnatelj dr. Josip Tominešek na oder; kaže iz stališča čuta in srca na prevažnost pragmatične sankcije, ki je baš ob tej uri pred 200 leti bila proglašena, pozivlja mladino k ljubezni do rodne grude, k pravični godbi in ceni naše domovine in njenih lepot in k zvestobi do očetnjave. Pragmatična sankcija, temelj edinstva in trajnosti v naši državi, boji vtisnjena v svojih smotrih v srce vsakatega državljan! Končal je govornik svoj govor s trojnimi „živio“ na našega cesarja, godba je zaigrala cesarsko pesem, in

pevci in dijaštvo so jo zapeli — iskriale so se oči mladim vojakom Avstrijcem . . .

Maribor. „Slovenska Straža“ ima svoj običajni družinski večer danes pri gospodu Kirbišu v Vickinghofovi ulici.

Nazarje pri Mozirju. V nedeljo, dne 27. t. m., se vrši pri Toniču popoldne ob 3. uri ustanovni shod J. S. Z. Kmetje, gozdarji, splavarji ter vsa zavedna mladina pridite. Vabljeni ste tudi iz Kokarij, Rečice, Mozirja in Nazarja. Govorita gospoda dr. Veble in V. Zajc.

Zreče. Dne 29. avgusta 1912 sem izročil tukajšnji pošti torto, da bi jo odposlala. Pa slubujoča oseba v uradu je postala vznevoljena. Temu nasledek je bil: pecivo se je razdrobilo. Vsled tega seveda nisem mogel biti veselega srca, vendar prizanesel sem in nisem tožil za odškodnino. Nadalje sem se zame-ril ob času občinskih volitev, ker se nisem dal pregovoriti v čisto osebnem oziru v korist poštnemu uslužbencu. Od teh časov si z našo pošto nismo posebno dobri. Letos dne 18. januarja sem zopet povzročil neko nevoljo na pošti. In beseda je nanekla besedo. Za zadevo so zvedeli sodniki. Jaz sem bil prisiljen, vložiti tožbo zoper poštno gospo in gospoda Jurscha, ta dva pa nista prizanesla tudi meni. In imeli smo obravnave v Konjicah in v Celju. Sedaj „Deutsche Wacht“ in „Tagespost“ in drugi časniki zadevo po svoje prevračajo ter znajo pisati samo to, da sem jaz bil obsojen. V tem oziru je še „Stražo“ nekdo posadil na limanice. Bil sem res obsojen jaz, pa tudi obema tožnikoma mojima so sodniki naložili 40 K plateža v prilog ubožcem v Zrečah, ali pa 48 ur zapora. To, prosim, da blagovolite priobčiti v pogledu na geslo pravičnosti: Naj se čujeta oba zvo-na! — Jožef Novak, pekovski mojster.

Vlom v c. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru.

V noči od dne 21. na dne 22. t. m. se je izvršil vlom v uradne prostore c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru. Vlomilec, če jih je bilo več, se ne ve, je vdrl v več sob in tam odprl nekatere predale in omare. V pisarni gospoda tajnika je odprl tudi še miznico, v kateri je bilo par kron niklastega denarja, katerega je odnesel. Vlom je opazila zjutraj dekla, ki je prišla pometati in sicer (najprvo v tajnikovi sobi. Poklicala je uradnega slugo, kateri je potem dognal, da je vlomilec stikal še po dveh drugih sobah. Preiskava, ki se je vršila takoj včeraj, je dognala, da razum omenjene svote ni izgnila nikaka stvar. O storilecu do sedaj še ni nikakega sledu. Če ni iskal kaj drugega, kot samo denar, se ne ve.

Vohunstvo v avstrijskem generalnem štabu.

O aferi nadporočnika Jandriča in njegovega brata, ki sta bila zavoljo vohunstva aretirana, poročajo listi še sledeče podrobnosti: Aretacija se je izvršila v torek, dne 8. t. m., ob 6. uri zjutraj. Hišna preiskava je spravila na dan del kopiranih vojaških načrtov, druge kopije so bile že odposlane v Budimpešto. Pri naslednji preiskavi so našli mnogo dokumentov starejšega datuma, ki so bili skriti pod deskami tal; nadalje so našli v plašcu vшит ruski potni list. Na svojem stanovanju sta brata Jandrič še prirejala razuzdane orgije, ki so se jih udeleževale dunajske demimondke in tvojni ataše neke zunanje države. Zneski, ki sta jih brata Jandrič prejemale za svoje vohunstvo, so bili jako značni; kolikor je dognala preiskava do sedaj, sta dobila najmanj 150 tisoč kron. Nadporočnik Jandrič se nahaja sedaj v vojaškem zaporu pod posebno strogim nadzorstvom; pred njegovo celico stojita noč in dan dve straži.

Druga verzija, ki jo tudi priobčujejo listi, se glasi: Pod parketom v sobi, kjer sta stanovala brata Jandrič, so našli več vojnih načrtov. Ker se originali nekaterih teh načrtov nahajajo v arhivu budimpeštanskega kornega poveljstva, se domneva, da so v to afero zapleteni tudi nekateri budimpeštanski častniki. V zimski suknji Jandričevi so našli potni list za Rusijo in več važnih dokumentov. Do sedaj so našli pobotnice za 150.000 K, ki sta jih prejela brata Jandriča. Osem njenih tovarišev, ki so bili tudi aretirani, so dobili skupaj pol milijona kron. Pred celico, v kateri je zaprt nadporočnik Čedomil Jandrič, straži noč in dan vojak z nasajenim bajonetom na puški. Kakor se zdi, zavzemlje afera čimdalje večje kroge.

Listnica uredništva.

R u š e. Volitve v občinsko predstojništvo o pri-liki primerno pojasnimo. Zdravi! — S r a d i š č e. Ker se bo torej stvar rešila sodnijskim potom, pa bo-mo počakali izida. — L o č e pri Konjicah. O vaših občinskih volitvah prihodnjč. — C e l o v e c. Imeli smo že pripravljen oster poper. Z ozirom na Vaš e. dopis smo ga izpustili. — O b r e ž pri Sred. G. A. Bedjaniču. Potrjujemo, da niste dopisnik članka v „Straži“, št. 42. — Z g. S a v i n j s k a d o l i n a. Varujte se judovskih agentov! Imeli boste z njimi žalostne izkušnje, kot drugod povsod. — G o r n j i g r a d. Da dopisnik „Narodnega Lista“ ni posebno fin mož, kažejo že njegovi dopisi in dvomimo, če bi ga mi mogli navaditi olike. Pozdravljeni!

Razpisuje se služba organista in cerkovnika v Rušah pri Mariboru. Nastop službe po prvem maju. Glede plače se izve pri cerkvenem predstojništvu v Rušah. Naslov: Cerkveno predstojništvo v Rušah pri Mariboru. 84

Proda hiša, se lepa, enonadstropna, vili podobna obstoječa iz 5 zidana sob in gospodarskega poslopja, 2½ orala sadonosnika in njive, s stiskalnicco. Lega v prijaznem trgu Gornja Radgona, tik župne cerkve sv. Petra, 5 minut od želez. postaje Gornja Radgona in 5 minut od mesta Radgona. Nese mesečno 50 K najemnine. Zaradi lepe, mirne lege, brez prahu, z vrtom obdana, posebno pripravna za kakoga duhovnika-penzijonista. Cena in plačilni pogoji se zvejo pri gospodu Janezu Lančiču, kleparskemu mojstru v Gornji Radgoni. 70

Gospodična z dolgoletnimi spričevali, izvrstna kuharica, išče službe gospodinje. Ponudbe pod H M 33, pošta Maribor, kolo-dvor, poste restante. 85

Kdor hoče svoj kapital varno in dobičkonosno naložiti, naj kupi lepo novo, 2 nadstropno hišo, še 8 let davka prosto, v mirni, lepi legi v mariborskem predmestju. Plačilni pogoji ugodni. Proda se takoj. Več pove upravnistvo našega lista.

NNNNN

Pozor! Velecenjeni Pozor!
gg. posestniki zemljišč in vrtov!

Spomlad je nastopila in Vas pozivlja, da obdelate svoje travnike, polje in vrte. Kakor Vam je znano, dobivajo se najboljša in najbolj zdrava **gozdna, deteljina, travna in zelenjadna semena**

le v obče znani specerijski in semenski trgovini tvrdke

M. Berdajs v Mariboru

na Zofijinem trgu Za prijazna naročila se najtopleje priporoča z odličnim spoštovanjem

M. Berdajs.

Točna postrežba!

A. VIHAR
Koroška cesta 53 Maribor Hengasse 2 in 4
se priporoča v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih mizarskih del, kakor: za stavbe hiš, pohištvo za stanovanja, šole, cerkve, prodajalne in pisarne; izdeluje portale in prevzame vsakovrstna popravila. Strogo solidna, najcenejša in hitra postrežba.

Velika narodna trgovina
Karol Vanič, Celje
Narodni dom
priporoča bogato zalogo **manufakturnega in modnega blaga**, posebno krasne novosti za **spomladne obleke** po zelo znižani ceni!
Ostanki pod lastno ceno.
Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago!

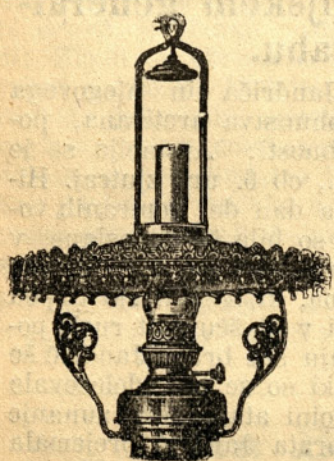
Ponehale bodo vse kritike o Tolstovrški slatini, ako jo sedaj poskusite

in se je našel nov prtok, ki je močen na ogljikovi kislini. Sedaj lahko tekmuje „Tolstovrška“ z vsemi najboljšimi kislinami vodami, ker zelo „Tolstovrška“ je sedaj najboljša zdravilna in mozira in ostane tudi čista. namizna osvežujoča mineralna kislina. **Tolstovrško** naročajo odlični zdravniki za se in za svoje bolnike ter za cele bolnišnice. **Tolstovrška** je bila vana na dveh razstavah. Dobiva se v vseh boljših gostilnah, trgovinah in lekarnah ter pri podjetju **Tolstovrški slatini, pošta Guštanj** (Koroško) — Zboj s 25 ⅜ stekl. stane le 5 kron. Prazne steklenice se sprejmejo v polnitev po najnižji ceni. Poskusite! Boste hvalili!

Abstinenti! Pijte le Tolstovrško slatino, ki vsled svežega, prijetnega okusa nadomesti vsako drugo pijačo!

Kadilci! Katere in druge bolezni v grlu najhitreje ozdravite, ako pridno grgrate in pijete „Tolstovrško“.

Malisno šupo, suhe gobe, jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, koruzno slamo od storžev, **smrekove storže, vinski kamen,** želod, krompir, sploh vse deželne pridelke kakor tudi petroljevske in oljate sode, ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino, maslo itd.
Veletgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki
Anton Kolenc Celje
Graška ulica št. 22.

Edina štajerska narodna steklarska trgovina
Franc Strupi, Celje
Graška cesta

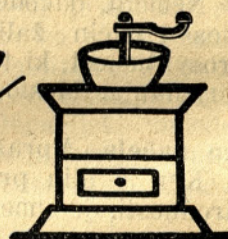
priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Slikar in pleskar
Prevzamem vsa dela dekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.
Mihael Dobravec v Celju
Gospodska ulica 5.

Pravi: Franck's kavnim mlinčkom najbolji pridatek za kavo!

sl ba y 2806, 1:11/4

Tovarniška znamka.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica 5. — V lastni hiši.

Opremljena z najboljšimi stroji, z lastnim električnim obratom, najnovejšimi črkami in čednimi obrobki, sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vlož. župniške urade: spovedne in misijonske listke z črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarnim tiskom. Za posojilnice, zadruge in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računsko zaključke, društvene znake, vabila k prireditvam in sejam, dnevne sporede in drugo.

Za krčmarje in prireditelje veselice: jedilnike, vabila na ples, ljudske veselice tombole itd., plesne rede, vstopnice, različne napise itd. Za posameznike: vizitke, naslovnice, poročnice, parte in žalostinke v najlepši opravi. — Diplome za častne ude družtev in častne občane v različnih okraških in z modernimi okvirji po jako nizkih cenah.

Vsa naročila se izvršijo ceno in točno.